

הכנסת העשרים וחמש

יוזמות : חברות הכנסת לימור סון הר מלך
מיכל מרים וולדיגר

פ/25/4252

הצעת חוק סיוע למשפחות משרתי כוחות ביטחון ומשרתי מילואים בשעת חירום (תיקוני חקיקה),
התשפ"ד–2024

תיקון חוק עבודת נשים .1 בחוק עבודת נשים, התשי"ד–1954¹ בסעיף 7(ג)(6) –
נשים

(1) במקום פסקת משנה (ב) יבוא :

"(ב) הזכות להיעדרות בהתאם להוראות פסקה זו היא נוסף לזכות להיעדר בשל מימוש הזכות לשעת הורות לפי הוראות פסקה (3), או מימוש הזכות לשעת הורות לפי הנהוג במקום העבודה או מימוש הזכות לקיצור שעות העבודה בשל הורות;" ;

(2) בפסקת משנה (ג), בסופה יבוא : "וכן על עובדת שהורהו האחר של ילדה שוהה בשירות מילואים;" ;

(3) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא :

"(ג) הוראות פסקה זו יחולו גם על עובדת שבן זוגה משרת בכוחות הביטחון וההצלה בתקופת תוקפה של החלטה על שעת חירום, לעניין זה –

"החלטה על שעת חירום" – כל אחת מאלה :

(1) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951² ;

(2) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008³ ;

¹ ס"ח התשי"ד, עמ' 154.

² ס"ח התשי"א, עמ' 78.

³ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

(3) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971⁴;

"כוחות הביטחון וההצלה" – כהגדרתם בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000⁵.

תיקון חוק הביטוח 2. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁶, אחרי סעיף 50 יבוא:
הלאומי – הוראת
שעה

"זכאות לדמי לידה 50א. (א) על אף הוראות סעיף 50, מבוטחת למבוטחת שבן זוגה משרת בכוחות הביטחון או במילואים – הוראת שעה (חרבות ברזל) לדמי לידה בעד פרק זמן של 26 שבועות אם מתקיימים לגביה התנאים שבסעיף 50(א)(1) ובעד פרק זמן של 11 שבועות אם מתקיימים לגביה התנאים שבסעיף 50(א)(2) –

(1) בן זוגה משרת בכוחות הביטחון וההצלה או שוהה בשירות מילואים בתקופת תוקפה של החלטה על שעת חירום (להלן – תקופת השירות של בן הזוג);

(2) היום הקובע של המבוטחת חל במהלך תקופת השירות של בן הזוג או שפרק הזמן בעדו היא הייתה זכאית לדמי לידה לפי הוראות סעיף 50 הסתיים במהלך תקופת השירות של בן הזוג.

(ב) אוצר המדינה ישפה את המוסד על ההוצאות שהוצאו לצורך ביצוע הוראות סעיף זה.

(ג) (1) הוראות סעיף זה יחולו עד ליום כ"ד בסיון התשפ"ד (30 ביוני 2024) (להלן – תקופת התחולה) והוא יחול גם על מי שתקופת הזכאות שלה לדמי לידה לפי

⁴ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] תשל"א מס' 17, עמ' 390.
⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 58.
⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

הוראות סעיף 50, כנוסחו ערב תחילת חוק זה, הסתיימה לאחר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023).

(2) שר העבודה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי להאריך את תקופת התחולה בתקופות נוספות של עד שלושה חודשים כל תקופה.

(ד) בסעיף זה –

"החלטה על שעת חירום" – כל אחת מאלה:

(1) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951⁷;

(2) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייזב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008⁸;

(3) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971⁹;

"כוחות הביטחון וההצלה" – כהגדרתם בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000¹⁰;

"שירות מילואים" – כהגדרתו בחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008.

⁷ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

⁸ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

⁹ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] תשל"א מס' 17, עמ' 390.

¹⁰ ס"ח התשס"א, עמ' 58.

3. תיקון חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) בשל מחלת ילד

בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993¹¹, אחרי סעיף 1ג יבוא :

"ימי מחלת ילד לעובד שבן זוגו משרת בכוחות הביטחון או במילואים בשעת חירום

.ד1

(א) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 1, עובד שבן זוגו או הורהו האחר של ילדו משרת בכוחות הביטחון וההצלה או שוהה בשירות מילואים בתקופת תוקפה של החלטה על שעת חירום (להלן – תקופת השירות של בן הזוג) יהיה רשאי להיעדר מעבודתו עד שמונה ימי היעדרות נוספים בתקופת השירות של בן הזוג בשל מחלת ילדו; בחישוב ימי ההיעדרות לפי סעיף זה לא יובאו בחשבון ימי ההיעדרות שזקף העובד לפי סעיף 1.

(ב) בסעיף זה –

"החלטה על שעת חירום" – כל אחת מאלה :

(1) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9ג לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951¹²;

(2) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008¹³;

(3) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90ב לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁴;

"כוחות הביטחון וההצלה" – כהגדרתם בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000¹⁵;

¹¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 134.

¹² ס"ח התשי"א, עמ' 78.

¹³ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

¹⁴ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] תשל"א מס' 17, עמ' 390.

¹⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 58.

”שירות מילואים” – כהגדרתו בחוק שירות
המילואים, התשס”ח–2008.

תיקון חוק הגנה על עובדים בשעת חירום
עובדים בשעת חירום
4. בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס”ו–2006,¹⁶ בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ב) לא יפטר מעסיק עובד בשל היעדרותו מהעבודה או איביצוע העבודה לצורך השגחה על ילדו הנמצא עימו, בתקופה שבה בן זוגו של העובד או הורהו האחר של ילדו משרת בכוחות הביטחון וההצלה או משרת במילואים בתקופת תוקפה של החלטה על שעת חירום; לעניין זה –
”החלטה על שעת חירום” – כל אחת מאלה:

(1) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9ג לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי”א–1951;¹⁷

(2) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס”ח–2008;¹⁸

(3) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90ב לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל”א–1971;¹⁹

”כוחות הביטחון וההצלה” – כהגדרתם בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס”א–2000;²⁰

”שירות מילואים” – כהגדרתו בחוק שירות המילואים, התשס”ח–2008.

הקמת קרן סיוע
5. (א) מוקמת בזה קרן, אשר תפעל לסייע למשפחות של משרתי קבע בצבא הגנה לישראל בתקופת תוקפה של החלטה על שעת חירום, במסגרת משרד הביטחון.
למשפחות משרתי קבע בצבא הגנה לישראל

(ב) מימוש הזכאות לסיוע מהקרן ייעשה לצרכים שיקבע שר הביטחון ולפי קריטריונים שיקבע.

¹⁶ ס”ח התשס”ו, עמ’ 396; התשע”ד, עמ’ 605.

¹⁷ ס”ח התשי”א, עמ’ 78.

¹⁸ ס”ח התשס”ח, עמ’ 502.

¹⁹ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] תשל”א מס’ 17, עמ’ 390.

²⁰ ס”ח התשס”א, עמ’ 58.

(ג) פעילות הקרן תמומן מתקציב המדינה; תקציב הקרן ייקבע בתכנית נפרדת, בסעיף תקציב המשרד לשוויון חברתי, בחוק התקציב השנתי; לעניין זה, "תכנית" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה–1985.²¹

(ד) שר הביטחון יורה על סדרי עבודת הקרן.

(ה) בסעיף זה –

"החלטה על שעת חירום" – כל אחת מאלה:

(1) הכרזה על מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951;²²

(2) הוצאת צו הקורא ליוצאי צבא להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008;²³

(3) הכרזה על אירוע חירום אזרחי לפי סעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א–1971.²⁴

דברי הסבר

מלחמת "חרבות ברזל" שנפתחה בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) הביאה עימה קשיים ואתגרים רבים לאזרחי ישראל.

אחד האתגרים המשמעותיים הוא הכמות הרבה של המגויסים לכוחות הביטחון ולשירות מילואים, כאלו שמחריפים נפשם עבור העם והארץ.

בעורף, נותרים לבדם בנות ובני זוגם של המשרתים בכוחות הביטחון ובשירות מילואים, לעיתים עם ילדים, לעיתים במצבים משפחתיים מורכבים לצד התמודדות משמעותית, לעיתים עד כדי בלתי אפשרית בתחומים הנפשיים הכלכליים והרווחתיים.

בני הזוג של המשרתים נדרשים להתמודד בתקופה מאתגרת זו לבדם עם נטל הבית ולעיתים אף להתמודד עם יחס לא רצוי ממעסיקים, איום בפיטורים, חוסר התחשבות במצב ועוד.

לפיכך באה הצעת חוק זו בכדי לתת הגנה וסיוע ולעגן בחוק זכויות שיינתנו לבני ובנות זוגן של אנשי כוחות הביטחון ומשרתים בשירות מילואים על מנת שיוקל עליהם ואפילו במעט בתקופה קשה זו, שכל הנראה תמשך לעוד תקופה בלתי ידועה.

מוצע לתקן את חוק עבודת נשים, התשי"ד–1954 ולהרחיב את הזכות להיעדר מהעבודה בעת שירות

²¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

²² ס"ח התשי"א, עמ' 78.

²³ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

²⁴ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] תשל"א מס' 17, עמ' 390.

מילואים של בן הזוג לפי סעיף 7(ג)6, כך שהזכות להיעדר תחול גם אם העובדת זכאית לקיצור יום העבודה בשל שעת הנקה או בשל משרת הורות. כן מוצע לקבוע כי הזכות להיעדר שעה אחת ביום תינתן גם לבנות זוג של משרתי כוחות הביטחון וההצלה בעת מצב חירום.

כן מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי [נוסח חדש], התשנ"ה-1995 ולהאריך את תקופת תשלום דמי הלידה למי שילדה לפני או במהלך מלחמת חרבות ברזל ובן זוגה נמצא בשירות כוחות הביטחון וההצלה או בשירות מילואים. מוצע כי מבוטחת כאמור שהשלימה תקופת אכשרה מלאה תהיה זכאית לתשלום דמי לידה בעבודה 26 שבועות במקום 15 שבועות, ואילו מבוטחת שלא השלימה את מלוא תקופת האכשרה תהיה זכאית לתשלום דמי לידה לתקופה של 11 שבועות, במקום 8 שבועות.

תיקון נוסף מבקש לקבוע בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993 זכאות לשמונה ימי מחלה ילד נוספים שאותם תוכל לממש בת זוג של מי שמשרת בכוחות ביטחון והצלה או בשירות מילואים בתקופת שעת חירום.

לבסוף מוצע לקבוע כי תוקם קרן במשרד הביטחון למתן סיוע כספי למשפחות של משרתי קבע בצה"ל בתקופת שעת חירום. הקרן תפעל ותעניק סיוע בתקופת חירום על פי קריטריונים וצרכים שיקבע שר הביטחון. תקציב הקרן יהיה מקופת המדינה, תחת תקציב משרד הביטחון.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברות הכנסת יוליה מלינובסקי ופנינה תמנו (4250/25/פ).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ט בשבט התשפ"ד (29.01.2024)